

10 + 3

מדינת ישראל
הכנסת

פ.פ.

פרוטוקול מס. 29 / ב'

מישיבת ועדת העבודה, שהתקיימה ביום ד',
ב' בניסן תשי"ז - 3.4.57, בשעה 9.00.

נכחו - חברי הוועדה:

- ע. גוברין - היו"ר
- ס. ארם
- א. כהן
- ב' צ. הראל
- ח. סגור-כהן
- קלמר
- י. דפתין
- א. דימלט
- א. שוסטק

סוזמנים:

- סד בר-גיב - היועץ המשפטי של משרד העבודה
- סד אמירי מאיר - מטעם ארגון האדריכלים הבלתי מדופלמים
- סד הורביץ יוסף - " " " " " "
- סד קריס חיים - " " " " " "

סדר-היום: 6 שמיעת נציגי האדריכלים הבלתי-מדופלמים
2 עקבא פלוצק

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ע. גוברין:

רשות הדיבור למר הורביץ.

סד הורניז:

הנני ראש האגודה סמייצגת ציבור אדריכלים בלתי-מדופלמים. האגודה האדריכלית לישראל נוסדה בשנת 1952, ונרשמה במסדר הממונה על המחוז, במטרה לארגן את ציבור האדריכלים הבלתי-מדופלמים, לשם קידום המקצוע, החלפת דעות והדסת קרן המקצוע.

עוד בשנת 1953, הסדירה אגודתנו תקנות פנימיות בקשר לרמה המקצועית ולשם זה העסקנו עורך דין אשר ליקט ואסף חומר אודות התפתחות המקצוע באנגליה, מתוך לקט פסקי-דין והחוק האנגלי לאדריכלות, במטרה לשמור על הרמה המקצועית של חברינו.

בסעיף 3, פסקה (יב) מתקנון האגודה, מוצהר שאין האגודה נכנסת לטיפול בענפי אגוד מקצועי או יחסי עבודה, מטרתה היא סדעית ומקצועית ברייזא,

לאחר סקירה קצרה זו, הננו להסב את תשומת לב הוועדה לסעיפי החוק המוצע העלולים לפגוע בנו ולשלול מאתנו את הזכות לעסוק במקצוע האדריכלות.

מועצת ההגדסה והאדריכלות, סעיף 3 פסקה 4 מהחוק המוצע, רצוני לומר, כי אגודתנו דורשת ייצוג מתאים במועצה זו בהתאם למספר האדריכלים הבלתי-מדופלמים שיפנו או ירשמו בפנקס.

היות ואגודת האינג'ינרים והארכיטקטים סייצגת בעיקר את בעלי הדיפלומות, טבעי א הדבר שכיום יש ניגוד אינטרסים בין המדופלמים והבלתי מדופלמים בציבור האדריכלים, במיוחד בטבילנו, הנבייה הנה ענין של חיים ופרנסה, ועבור ציבור האדריכלים המדופלמים זו בעיקר שאלת הכרה בתואר אקדמאי.

ריסום בפנקס - סעיף 9 פסקה 1-3: חברי אגודתנו רכשו את המקצוע תוך עבודה ונסיון מעשי של שנים רבות והשתלמות אכסטדניית, כל המיוצגים על ידינו עומדים ברמה מקצועית גבוהה, לא פחות מאשר רמה של אדריכלים מדופלמים רבים וטובים. ולכן אנו דורשים הכרה באגודתנו כבאגודה דומה בחו"ל בהתאם לסעיף 9 פסקה 3 מהצעת החוק.

שנות התמחות - סעיף 9 פסקה 4: לדעתנו, אדריכל העובד לפחות 3 שנים ברציפות ובאופן עצמאי ברמה שווה או בדרגה מקצועית מקבילה לדרגת אדריכל מדופלם (קביעת הדרגות של השכירים נעשית ע"י הסתדרות המהנדסים יחד עם המעבידים) באותו ענף או באותה משרה ותפקיד במוסד מסלתי או ציבורי בתפקיד של אדריכל מדופלם או היתה לתפקיד כזה באותו מוסד, הרי דינו כדין אדריכל מדופלם, ויש לרשמו בפנקס, מבלי לעבור כל מבחנים נוספים ולא להפלותו מחברו המדופלם. ואין לשלול ממנו את הזכות להמשיך ולעסוק במקצוע ולהתפרנס בכבוד.

הוראות מעבד - סעיף 12: בסעיף זה קיימת סתירה לעומת סעיף 9 פסקה 4 הקובעת 3 שנות התמחות, וסעיף 12 קובע 10 שנות נסיון לפחות.

אנו מבקשים לתקן סעיף זה, לדעתנו, הנימוקים אותם הזכרנו קודם לכן עונים על דרישות סעיף זה ומשמשים ערובה מספקת לכשרון, נסיון וידיעות.

התנהגות שאינה הולמת את המקצוע - סעיף 16-17: חזוק-יתר לדרושותינו לייצג במועצה, קטורה בפעולות המועצה כפי שהנת משתקפת מהצעת החוק בקשר לאטיקה מקצועית, אין ספק שגם, ובעיקר, אנו מעוניינים בהגינות ובשם טוב בקרב האדריכלים הבלתי מדופלמים.

לסיכום: ציבור האדריכלים הבלתי-מדופלמים שאנו מייצגים הגיע לרמתו המקצועית לאחר שנות עבודה רבות, וכממלאים תפקידים כאדריכלים אחראים במקומות עבודה במוסדות ובמשרדים פרטיים כשכירים, הנדרש מאתנו ומה שדרשנו מעצמנו הן בשטח המקצועי והן בהתנהגות ההולמת את כבוד המקצוע לא נפל במאומה מהנדרש מכל אדריכל מדופלם. הציבור לא התחשב מעולם בדיפלומה בלבד אלא באיט עצמו, כפעל מקצוע וכאדריכל אחראי, - הכוונה היא למוסדות המעסיקים אדריכלים שכירים ולנותני עבודה כגון קבלנים, ובכשרון והיכולת המעשית של העובד.

אכן הבוחר הנה המציאות, לא הזנחנו את המקצוע ומקצוע זה הוא מקור לחסנו.

עם הגשמת החוק כפי שהוא מוצע כיום, עלול הדבר לגרום לשיבוש סדרים קיימים ולהרוס מקור פרנסה וקיום של אדריכלים רבים לאחר שנות עבודה מרובות.

והדבר עלול לפגוע באופן רטרואקטיבי ולשלול עובדות, להוציא שם רע בציבור האדריכלים הבלתי-מדופלמים למרות שבדולי אדריכלי העולם וגם בארץ הנם בלתי-מדופלמים. אין חשש שציבור האדריכלים הבלתי-מדופלמים ירבה ויגדל לאחר צאת החוק, היות ותקנות החוק יגבילו את רישום הבלתי-מדופלמים.

החשש הוא שלא להיזקק לעבוד בסתר ולעקוף את החוק ע"י תשלום כסף לאדריכל רשוי או רשום, בעל דיפלומה לשם חתימת שמו על עבודת אדריכל בלתי-מדופלם, דבר הנוגד את כל כללי המוסר והחוק. וזאת לאחר שבין חברינו ישנם אדריכלים אשר קבלו פרסים בתחרויות אדריכליות פומביות וכאלה הממלאים תפקידים של אדריכלים ראשיים ומפקחים במוסדות עירייה, ממסלה ובצה"ל, או עצמאיים בעלי משרדים המעסיקים עובדים.

כל האנשים הנ"ל ייפגעו קשות וחלק מהם יהווה בעיה של שיקום מחדש, והדבר יהווה נוסף לבעיה האיטית גם בעיה ציבורית ממדרגה ראשונה.

ועתה, אנקשכם להרשות לחברי מר אמירי להוסיף לדבריי.

מר אמירי:
אנו, האדריכלים והמהנדסים הבלתי-מדופלמים המאורגנים באגודתנו, הננו ציבור שצמח מתוך המציאות הישראלית. לפני 25-30 שנה, כשהארץ דרשה כוחות טכניים, וציבור המהנדסים והאדריכלים המדופלמים שהגיע ארצה היה מועט, איפשרו לנו תנאי הארץ של אז, לתפוס עמדה במקצוע התכנון וההנדסה של בניין. במשך הזמן, התקדמנו החל משלבים הראשונים בעבודה מעשית ומקצועית בכל ענפי הבניין, עד תכנון והשגחה על הוצאה לפועל של בניינים.

רבים מאתנו עברו חוק שנים כש מבחנים אכסטרניים, או ע"י השתלמות טכנית עצמית. אחרי נסיון רב, רכשנו לנו עמדה מוכרת בתור אדריכלים והננו עומקים במקצוע התכנון של בניינים.

אנו מבינים שיש הכרח בפרסום חוק המהנדסים והאדריכלים לטובתנו ולטובת כל הארץ. אולם ידוע לנו שציבור המהנדסים ואדריכלים המדופלמים לוחצים, באופן מיוחד, על סעיפי החוק שיהיו כולם לטובתם ולרעתנו. ואם אפילו יהיו סעיפי החוק מנוסחים באופן אובייקטיבי, יש חשש שהמועצה שעומדת לקום לפי החוק המוצע ואשר בו יהיו מיוצגים רק חברי אגודת האניג'נרים והארכיטקטים תפעל לרעתנו. לכן אנו מדגישים את הצורך לתת נציגות בתוך המועצה לבא כוח אגודתנו, שהיא אגודה רשומה לפי החוק ופועלת על מנת להגן על האינטרסים של ציבור האדריכלים והמהנדסים הבלתי-מדופלמים.

לפני שיצא חוק המודדים המוסמכים בזמן מטשלת המנדט, רשמה הממשלה המנדטורית, את כל המודדים באופן אוטומטי בפנקס המודדים המוסמכים, רק אחרי הרישום וקבלת החוק, דרשו מבחנים מאלה שרצו להופיע בתור מודדים מוסמכים וככה לא נשללה זכות העבודה מכל אלה שעסקו במקצוע עד פרסום החוק.

אם כי אנו לא מתנגדים למודוס של בקורת על אדם שטוען להכניס את שמו בפנקס הרשויים, שוללים אנו את הטלה בחינה שיש בה משמעות רבה, וסכנת כשלון תלויה בה והתוצאה היא הרת אסון לאדם שהוכיח שמכל הבחינות הוא חי ומתפרנס ממקצוע האדריכלות.

בשנת 1943, הסדירה הממשלה הנריטית ע"י חוק את שאלת האדריכלים והמהנדסים באנגליה, ולפי התקנון שפורסם, כל האדריכלים והמהנדסים שהיו חברים באגודות רשומות כחוק נכנסו באופן אוטומטי לרשימת האדריכלים והמהנדסים הרשויים. את הזכות הזו אנו דורשים גם לחברי אגודתנו הרשומה כחוק, והמאגדת את ציבור האדריכלים והמהנדסים הבלתי-מדופלמים.

בחוברת שיצאה באנגליה, ע"י "בורד אוף אדוקסין", כותב גדול הבונים באנגליה מרטין ס. בריגס, בדף מס. 13 כדלקמן:
יש להעדיף במקצוע האדריכלות אנשים שעבדו בכל שלבי הבנין הטעסי מתוך נסיון של שנים רבות והגיעו במסך הזמן לדרגה של אדריכל או מתכנן, על אנשים שגמרו בית ספר גבוה ועדיין נסיונם אינו מגובס.

בתנאי המציאות שלנו, ברור שמספר ניכר של אנשים עובדים ומצליחים במקצוע האדריכלות, כאין להם דיפלומות מוכרות.

בענין הגנת השם אדריכל או מהנדס הבנון מציעים לתת רשות לקרוא לכל אחד שסמו יוכנס לפנקס הרשויים בשם "אדריכל רשוי" או "מהנדס רשוי". לאחרים שגמרו במי ספר גבוהים והם בעלי דיפלומות - לקרוא "אדריכל רשוי ומדופלם", "מהנדס רשוי ומדופלם".

אין לחשוב שהציבור שלנו יגדל במספרו, אחרי שציניתי את סיבת הופעתו בזירה הישראלית. להבא כל הטכנאים שייכנסו לעבודה יהיו מדופלמים הודות לטכניון, או בעלי דיפלומות של במי ספר גבוהים בחוץ לארץ.

אדם שנכנס לעבודה, יש לו השכלה טכנית. לפעמים אדם זה גמר אוניברסיטה ולפעמים הוא גמר חצי-אוניברסיטה. הוא מקבל את הכשרתו במקום עבודתו.

במשרד הבטחון, עומד בראש אגף אחד החברים שלנו. התואר שלו הוא אדריכל. (א. דימלט: מי נתן לו תואר זה?) ההסתדרות. הם בנו בנינים באופן עצמאי, והם הצליחו בזה. אדם שעוסק בעבודה זו 3 שנים, אזי הוא, לדעתנו, אינו חייב להיבחן משום שהוא עבר את המבחן באופן טעסי.

היו"ר ע. גוברין:
רצוני להפנות את תשומת לבכם לזה שחברי הוועדה שואלים שאלות קשות, אך אין להבין שיש להם דעה קדומה או שזו חוות דעתם.

ס. קלמר:
לא שמעתי טוב, מה היה בזמן מטשלת המנדט בקשר עם המודדים. נאמר, כי רשמו את כל המודדים ולאחר מכן הם עמדו בבחינה.

סר הרביעי:

נאמר, כי הוא עושה את כל העבודה, ולאחר מכן הוא לוקח חתימה מהמודר המוסמך.

ס. קלמר:

רציתי לדעת, מהו מספר האנשים היום אשר הגם מאורגנים באגודה, וכמה ישנם מחוץ לאגודה, - אני מניח שישנם גם כאלה, מה אתם מציעים לאלה שאינם מאורגנים?

ועוד: אם מדברים פה על אדריכלים מוכרים, מדוע שהם לא יעברו בחינה? מהו הפחד?

מה דעתכם: הנה, אנחנו ארץ עליה; יבוא ציבור חדש של אדריכלים בלתי-מדופלמים, אז מה אתם חושבים לעשות עם ציבור כזה, למרות שהם יוכיחו כי להם נסיון של 10 שנים, האם אותם אניכם רוצים שייבחנו?

י. רפתי:

האם אינכם סבורים, שעל אדם הנכנס לאגודתכם לבצע עבודה מסויימת? מה פה הערבות? נניח, אני נרשם, ואני בונה בית, ואחר כך בית זה מתפורר או לא מתפורר; אז אני שואל: איזו ערבות אתם מציעים לרטה המקצועית של חבר שנמצא באגודה שלכם?

(ב) האם אתם שוללים, באופן אבסולוטי, את ענין המבחנים או שאתם דנים על צורת מבחנים? זאת אומרת, באיזו צורה לקחת בחשבון את הפרקטיקה.

א. שומסק:

אני מבין שאתם רוצים להנציח את האיגוד, אם אתם אוטרים שצריך לקבל נציגות במועצה, פירוש הדבר שאתם חושבים כי הנציגות תהיה מוגנת ע"י החוק. ואילו אנו אוטרים, כי המאגד באגודה אחת של מהנדסים ואדריכלים. ובזה תיגמר הפרשה של הבלתי מוסמכים, אני שואל: האם לא היה רצוי מצדכם לחפש כל הצעה לפתרון אשר יקל את המעבר של הבלתי-מוסמכים למוסמכים?

האם אתם דורשים בחינות או לא?

מדוע אינכם דורשים שיכירו אתכם כמהנדסים ואדריכלים עם זכות להיות באגודה? האם זה לא רצוי גם בשבילכם?

ועוד: אתם ברצינות מדברים על עבודה של 3 שנים? אתם יודעים כי ישנה הצעה של המחוקק - עבודה של 10 שנים.

אני מקבל את ההנחה שפרקטיקה היא הרבה יותר חשובה מאשר תיאוריה. זה נכון, אני מכיר אנשים שעובדים במקצוע. אולם, בכל זאת, כיצד נכיר אדם שעבד 3 שנים בלבד?

ועוד: מהי באמת, לדעתכם, ההוכחה של העבודה המעשית? כיצד אתם מתארים לעצמכם זאת?

ב"צ הרמל:

הייתי רוצה להבין את מיבנה האגודה - מהנדסים ואדריכלים בלתי-מדופלמים. האם אפשר לקבל את התקנון של האגודה?

האם אגודתכם כוללת את כל הסוגים, או איזה סוגים של אדריכלים היא כוללת? האם זה ביחוד מהנדסים?

הרי ישנה שורה של מהנדסים, מהנדסים לבניינים, כימאים וכו'. מהו מספרם?

מהי ההגדרה של מהנדס בלתי-מדופלם?
האם יש צורך באיזו שהיא השכלה? הנה, שמעתי שהזכרתם את שמו של מר בלאס ועוד. אני בטוח שישנם גאונים בעולם, אשר הגיעו למה שהגיעו הודות לגאונותם וכשרונם. האם על סמך גאונים בודדים אלה, מותר להוציא חוק?

הנאתם לדוגמה את מר בלאס, אבל הוא גמר בית ספר טכני. יש בית-ספר תיכון לטכניקה. האם אתם נתלים באנשים שגמרו איזה בי"ס טכני?

האם ישנה דרישה לאיזו שהיא השכלה כללית?

מי האנשים המוסמכים שיתנו את הסמכות הזו? תסלחו לי אם אומר, כי גם לשוחט ובורק יש מישהו שהוא נותן לו הסמכות הזו.

אין ספק, שישנם אנשים שהם עוזרים-טכנאים במקצוע ההנדסה, ומספרם הוא הרבה יותר גדול ממהנדסים. מהו האסון אם אותם העוזרים, אשר אין להם השכלה ושלא עברו שום בחינות, והם אינם מוכרים, - מהו האסון שהם יעמדו לבחינה?

אינם

מהנדסים בלתי מדופלמים/ יכולים לחתום על תכנית בניה. אני אומר אחרת: כמו בכל מקצוע, האנשים יכולים לעבוד ובינתיים ללמוד, ואין בכך משום אסון שאדם כזה ילמד גם בגיל גבוה, ואז האפשרויות יהיו לטובתו.

א. רימלט:
האם מספר החברים שלכם גדל במסך 3-4 שנים האחרונות?

אתם הסתמכתם על הדוגמה של אנגליה: מה היו התקנות של האגודות, מה היו התנאים כדי להתקבל לאגודה? האם הם עמדו על בדיקת תעודות?

א. כהן:
זאת אשר רציתי לשאול: כיצד נתקבלו החברים לאגודתכם?

היו"ר ע. גוברין:
רציתי לשאול: בניח שהוועדה קבלה את כל ההצעות שלכם, אתם מדברים על מהנדסי בניין, אדריכלי בניין. אבל החוק אינו מדבר רק על זה; החוק מדבר על כלל המהנדסים בארץ, ואין חוק יכול להבדיל בין מהנדסי בניין ואחרים.

אני מכיר כמה מהנדסים, אשר תחת ידם עובדים טוב יותר מהמהנדסים. הם נמנעים מלחתום על תעודות, הם דורשים שהמהנדסים יחתמו.

החוק אינו רק עבור 150 האנשים שלכם. אולם, בינתיים, עד מה שידוע לי, לא הגיענו אלינו פניות מפועלים ראשיים ואשר אחרים מהם נמנים על טובי המהנדסים. דומני, כי מספרם מגיע ליותר מ-150 איש.

שר בר-ניב:

הפירוט לקבלת חברים: אולי תקדימו לנו את
סעיף התקנות שלכם, מי ואיך מתקבל חבר.

האם אינכם מכחינים בין המוטגנים: תואר
אקדמאי, תואר רשמי ותואר מעשי? החוק הזה איננו אוסר לאף אדם שימוש
בתואר אדריכל, ולא בתואר מהנדס, אלא כתוב: מהנדס רשום.

הנה, קבלנו פניה מאדריכלי גנים.

ועוד: האם החוק הזה פוגע בכם?

החוק אוסר שני דברים: שימוש בתואר
"אדריכל רשום" ו"מהנדס רשום".

לסעיף 9(5): האם הקומפליקציה המוצעת
של 10 שנים איננה עונה על בעיית רוב החברים שלכם?

האם אתם תדרשו את אותה הזכות המוצעת בחוק
האינג'ינרים והאדריכלים, שתינתן זכות אוטומטית?

בקשר לאנגליה: אנגליה זאת הארץ היחידה
שהיא צכיסטית. אין באנגליה כל חוק על מהנדסים ואדריכלים. החברות
באגודה מספיקה?

האם ידוע לכם שבאנגליה מקיימים בחינות

חמורות לקבלה באגודה?

סעיף 9, מדבר על 10 שנות עבודה, וסעיף 3

מדבר על 3 שנות עבודה.

סעיף 8(4) איננו מחייב בחינות. הוא אוסר:

10 שנות נסיון.....(ציטטה).

ועוד: בקשר למודדים: אין בארץ אף אדם

שרשאי להגיש תכנית מדידהאם איננו מוסמך.

כל אלה שהיו לפני 20 שנה בארץ, והם עסקו

במקצועם, הם נבחנו לפני 3 שנים.

גם בתקופה של רישוי מודדים, היה מודוס ידוע.

מר אמירי:

הוא הציג תעודות וכו', ולא העמידו אותו בבחינה גריידיא.

מר הרביץ:

נשאלנו: כמה מאורגנים וכמה בלתי-מאורגנים.

אני משיב: המספר שלנו הוא איננו קנה מידה

והא סימן שמחר-מחרתיים ירצו להתארגן. בודאי שהם יחפשו לעצמם דרך.

אנחנו מייצגים עכשיו בלתי-מדופלמים.

אין אינטרס משותף בינינו לבין אגודת האקדמאים;

מהנדס, לדעתי, הוא שונה מאדריכל. אדריכל הוא המתכנן והקובע את

החומרים לבנין, את השלד, ואילו את החישוב קובע המהנדס.

אדריכל מדופלם שגמר טכניון, נותן למהנדס

לעבור על התכניות שלו.

מר אמירי:

מהנדס בנין עושה בעיקר, את מה שעושה אדריכל.
יש ארצות שאמרות כי רק אדריכל אחראי על הבנין
התחומים מעורבים מאוד. ואילו מהנדס הוא המתכנן.

מר הרביץ:

השלטים מטעים, משום שכתוב: מהנדס אדריכל
מדופלם. זה מטעה את הציבור.

זיכרון

אנו טוענים, שהאדריכלים הבלתי-מדופלמים /
בתוך מסגרת החוק, ואותם המהנדסים יהיו חברים באגודה האינג'ינרים
והאדריכלים. אם יש מהנדסים בינינו, אזי במסגרת האדריכלות
הם מהנדסים. נשאלת השאלה: למה אדריכלים לא יעברו בחינה? והכוונה
לאדריכל לא-מוכר, אשר עוסק במקצוע ובונה באופן עצמאי. זאת אומרת, הוא
עבר מבחן מעשי, מבחן יום-יומי. אם הוא יוכיח זאת, אז אין צורך במבחן.

ב"צ הראל:

על איזה "זקן" הוא יוכיח זאת?

מר הרביץ:

אם הוא מקבל משכורת של אדריכל מדופלם, והוא
בונה בנינים שהם קיימים...

א. דימלס:

בנין שעומד, אין זה הוכחה שהארכיטקטורו היא
טובה.

מר אמירי:

בענין מבחן ובחינה: אני אומר, כי המועצה
או העירייה, יכולה להעמיד תנאים קשים,
אשר מהנדס לא יוכל לעמוד בפניהם. 4-5 שנות לימוד, אין זה מוכיח שהוא
יודע, זה כשלון מראש.

איננו שוללים מבחן. החוק צריך לציין זאת
והיועץ המשפטי ימצא את המלה המתאימה במקום "בחינה".

מר הרביץ:

ישנם אנשים שאינם מבחינים בין אדריכל
למהנדס.

הבעיה היא אישית, האדם נולד עם כשרונות,
והמציאות הביאה אותו לדרגה זו שהוא עוסק במקצוע זה בכשרון רב.
הוא מגיע לדרגה כזו, כאילו והוא סיים את חוק לימודיו בלי סגובה.
הוא מקבל את משכורתו זו, משום שהוא מוכשר, אחרת - היא לא היתה מגיעה לו.

מר אמירי:

כל אחד מאתנו קבל את הכשרתו הטכנית, יש
בינינו כאלה שסיימו את לימודיהם ב-80% או

ב-90%.

לפני 40 שנה, היה נוהג ברוסיה לפלצ'רים.

האסון אליהם היה גדול.

לרוב החברים שלנו יש תעודות גמר של בי"מ

תיכון, אבל הם לא השלימו את לימודיהם מכל מיני סיבות.

סר קריס:

יש בינינו גם עצמאיים שהם עובדים בעיריות. הם מכינים ומגישים תכניות.

כשאנחנו מגישים תכנית, אזי כל יצירה ויצירה נבחנת, בעיריות יושבים מהנדסים אשר הם עושים הכל כדי להכשיל את הארכיטקטורה. לדעתנו, אנשים אלה אינם צריכים לעבוד טוב פעם בחינות.

אני, למשל, בוהג מכונית מסנת 1922, ובמסך כל השנים החזקתי רשיון; רשיון זה ניתן לי על מסך זה שאני פעם עבדתי בחינה בנהיגה, אני אומר, כי אם הייתי עובד עוד פעם בחינה בנהיגה, אני ודאי הייתי נכשל, אם כי עד היום לא עברתי על חוקי הנהיגה.

סר הורביץ:

בענין העולים החדשים: אנחנו, בתקנות שלנו הכנסנו סעיפים שהם לוקחו מהמצב באנגליה. אם עולה יביא אתו מסמכים, הוא יכול לדרוש את עמדתו זו מהמדינה. איננה יודע משום מה המדינה צריכה להגביל אנשים אלה, בטעה שאנו זקוקים להם. יתכן והתעודות לא תהיינה מספיקות, אזי יצטרפו להוכיח בדרך אחרת. עליה כזו יכולה לבוא ממזרח אירופה, והם יהיו בעלי מקצוע.

חבר הכנסת רפתין שאל: אילו ערבויות אנו דורשים מרמה מקצועית. - התנאי הראשון לקבלה הוא, שהאיש מתפרנס מהמקצוע, וכי אין לו שום הכנסה אחרת. תנאי שני: שהאיש עבד במקצוע זה במסך 3 שנים רצופות. 3 שנים הנו עצמאי, בנה בענין, מגיש לנו תכניות, - כל זה מוכיח שהוא באמת בנה בנינים ומזה הוא התפרנס. ודאי שלא יקרא עצמאי אדם שבונה בנין במסך 3 שנים.

לשאלת חבר הכנסת טוסטק: אנחנו בטוחים שהבעיה הזו תהיה לאחר צאת החוק. אנחנו אגודת מסנה לאגודה הארכיטקטים והאינג'ינרים אנחנו יכולים לעמוד באותה רמה שהם עומדים. תמיד יהיו יוצאי דופן.

סר אמירי:

אחר צאת חוק זה, לא יהיו מקרים לא טובים. אנחנו דואגים למקור קיומנו. יתכן והסתדרות המהנדסים תקבל אותנו בתור סקציה; איננו מעוניינים להיות אוגזן בפרט. אנחנו מתארגנים על מנת להגן.

סר הורביץ:

התקנון מחייב אותנו לטפל באנשים בלתי מדופלמים. המועצה תפתור את שאלת האגודות. במידה שאנחנו לא נוגדים את החוק, אז תהיה גם האגודה שלנו.

ביחס ל-3 שנים: 3 שנים אדם עובד, והוא מגיע שלבים-שלבים, כך שאם ידרשו מסנו הוכחה, אזי הוא יכול להוכיח שהוא עבד 15 שנה כמשרטט, אחר כך כעוזר מסנה וכו' וכו'. התקנון שלנו הותאם לתקנון של אנגליה.

סר אמירי:

ישנו פנקס שנקרא "הבונים האחראים"; הוא קיים מאז שנת 1924. רוב העצמאיים רשומים בפנקס זה, ואני חתום על כל מיני תכניות.

סר הורביץ:

אני עצמי הייתי שכיר בעיריית רמת-גן. ומתפקודי לבדוק את התכניות המוגשות לעירייה. אני הייתי

ממליץ בפני מהנדס העיר אם מצאתי שהתכניות מתאימות, או ההיפך.
זוהי הזכחה, והוא אינו חייב להיות מדופלם בשביל זה. כל תכנית
שהוגשה נמצאה בסדר.

בענין הלימוד: מובן, אנחנו לומדים.

מר סריס:
בשנה זו היה סימפוזיון ב"אהלו".
היו שם מהנדסים של חברות גדולות.
לפני 7 שנים היה קורס למנהלי עבודה של אגודת האינג'ינרים
הייתי גם בקורס זה על מנת לקנות תורה.

יש בינינו כאלה שלמדו יותר בישיבה מאשר
כי"ס גבוהה. כל ספר שיוצא, הם קונים ומתוכו לומדים.

מר אמירי:
אני הצעתי לקרוא לנו בשם "אדריכל מדופלם
רשוי" או "אדריכל רשוי". אינני יודע
אם זה מתאים, אבל, אתם יכולים לתת לנו שם, תעמדו על המדוכה הזו
ותנו לנו שם. הנה, ידעתם להפריד בין "רופאי-שיניים" ו"מרפאי-שיניים".

היו"ר ע. גוברין:
עד כמה שידוע לי, אגודת המהנדסים קבלה
גם מהנדסים ואדריכלים לא מדופלמים.
הם עומדים במבחן. מדוע אנשיכם לא הצטרפו לסם?

מר הרביץ:
אגודה זו מייצגת סם בעיקר מדופלמים.

מר אמירי:
במסך תקופה מסויימת לא הרגשנו צורך
להצטרף לאגודה זו. אחרי שהתארגנו, בנו
בדברים עם אגודת האינג'ינרים. אולם, אחרי שהם קבלו את החוק, הלך
הרוח שלהם השתנה. אם אנחנו לא נשאר כמו שהננו - אגודה זו תעמיד
בפנינו אבני נגף. כעת הם שוללים אותנו.

רם סריס:
אני יודע את המצב. הנני ותיק בין
חברי למקצוע מאז שנת 1922. אני גם מגיש
תכניות. אני יודע כי באגודת האינג'ינרים ישנם אנשים בלתי מדופלמים,
אבל הם מהנדסים. הם חברים רשומים, הם לא עברו בחינה, אך הם רשומים.
הם מקבלים דרגה של מהנדס במקרה שהם נקלעים לעבוד בעיריה.

מר אמירי:
כתפקיד חברי הכנסת לדאוג שהציבור שלנו לא
יישבר. לכן החוק צריך לכלול סעיפים על מנת
להגן עלינו.

במקרה ואחד החברים שלנו עובד בעיריה,
אזי העיריה יכולה להגיד לו שהוא מחוץ לחוק.

אנו מבקשים מכם לשים לב שהבחינה לא תהא
כשלון בשבילנו, ולתת לנו סטטוס. אנו חוששים שלוחמים נגדנו.
טוענים שיטנם בלתי-אחראים למקצוע ומפריעים. ברור, שמיד מתארגנים,
כך הוא הלך הרוח בארץ; אם אינך מאורגן - אתה אבוד.

היו"ר ע. גוברין:
אני מודה לכם.

י. ריפתין:
רצוני לעורר בעיתאסר יוטב-ראש הוועדה -
מר גוברין - החליט עליה בעצמו מבלי להביא
לידיעתנו, והשיב מה שהשיב. כינוס ועדי הפועלים אשר הוקיים בשנה שעברה
בחל-אביב, מנה בבקשה להתקבל בוועדת העבודה של הכנסת, מחוץ זה שהם עסקו
בשאלות שנוגעות לוועדה זו. אני ממליץ שאנו נקבל את המשלוח הזה.

היו"ר ע. גוברין:
קבלתי מכתב ועניתי בשלילה.

א. רימלט:
אנחנו אריכים לסתל בשאלת האותיות ושעות
העבודה שלהם.

א. שוסטק:
שעות אפייית לילה היא בעיה אשר אנו
חייבים לדון עליה. האנשים נפגעים.

ועוד: בקטר לחוק הגנת הסכר, אינני יודע
משום מה הטסקנו את הדיון בו. רצוני לדעת, מתי אנו נסיים חוק זה?

בקטר למה שהעיר חבר הכנסת ריפתין, מדוע
יוטב-הראש ענה בשלילה לפני שהביא את הדבר לידיעת הוועדה?

מ. קלמר:
אני מאסרף למה שהעירו כאן בקטר לאפייית
לילה. הטופטים דנים עובדים רבים העובדים
על החוק. מדוע אין מחקנים אחר? אני מאיע לדון בחוק זה עוד לפני
פגרת הפסח של הכנסת.

היו"ר ע. גוברין:
לגבי חוק הגנת הסכר, רצוני להעיר ולבקט
את חברי שיבינו כי לא היחה כל סיבה, ואף
לא למטלה, לעכב את החוק. הפסקתי את הדיון בחוק זה לפי
החלטתכם. להיפך, קבלתי כמה טלפונים משר העבודה, וסאלני מדוע אינני
גומר ענין הגנת הסכר.

בפגרת חשבתי לצרף לנו מספר בעיות: מה הן
התכניות של משרד העבודה על הסיכון; התכיות הסיכון הן עצומות.
אנחנו דנים חמיד על תכניות כגון אלה כשהן היו קטנות. התכנית, כיום,
היא גדולה, ועלינו לדון עליה. נשמעה בכנסת סקירה כללית על כך.

בקטר לסעלתו של חבר הכנסת ריפתין: אני
מחפלא על שאלתך, חבר הכנסת ריפתין. אינני חוטב להעביר דבריה כאלה
לוועדה. קבלתי טלגרמה מכינוס ועדי הפועלים, בה הם מבקשים שאני
אקבל משלחת בקטר לשאלות התעסוקה. אני, בכל הנימוס, הטברתי שהוועדה
דנה בעניני תעסוקה, וכי נושא זה נמצא במרכז הדיון של הכנסת. קבלנו
את ב"כ ההסתדרות והטברתי לו דברים אלה. לאחר מכן, קבלתי את הטלגרמה.
מובן שהתפלאתי על כך.

י. ריפתין:
/והוועדות שלה/
לפי תקנות הכנסת, יכולה הכנסת לקבל
נציגים של הארגומים אשר עליהם
חלה האחריות היטירה; ועדות הכנסת הן טוברניות. יש פניות של איבורים
גדולים, אשר אפשר להקטיב לו
לציבור זה או אחר.

לו היה כינוס של בעלי תעסיה, אז היו רוצים לשלוח משלחת, ואני אינני בדעה שצריך להיות ברור כי אין לקבל אותה או לא לשמוע אותה. ואילו במקרה זה, היה כינוס אשר השתתף בו אחד השירים, וזהו מבחינת האופי של הכינוס. אולי יש להם עוד משהו להציע שממנו נוכל ללמוד. לכן אני משתומם שיושב-ראש הוועדה נותן תשובה מבלי לבוא בדברים עם החברים האחרים בוועדה. אני מציע, שהוועדה תקבל החלטה בענין זה.

מ. קלמר:

אין זה פרינציפ אצלנו. יו"ר הוועדה קבל טלגרמה על מנת לקבל משלחת על מנת לדון שוועדת העבודה דחה מספיק בשאלה זו, ואלה האבטלה. אני חושב ואף נמטרה הודעה על כך בכנסת. אינני חושב שצריך היה להעמיק את הוועדה בענין זה טוב. אני חושב שהיושב-ראש נהג לגבי ענין זה באופן מעשי.

א. כהן:

אני רוצה לציין הצעה של יצירת טקטים למקרה זה. נכון, בענינים שאין להם נציגות, יכול כל אזרח או קבוצה של אזרחים לפנות בבקשה להתקבל בכנסת, והוועדה הנוגעת בדבר, רשאית לשמוע אותם. וזה במקרה שהבעיה שלהם היא חדשה. אולם, בעניני תעסוקה, אבטלה, עבודה, יש מסלול כבוס בכנסת. ואם אנו יוצרים סטייה במסלול זה, אז מדוע דוקא פה? אנו הרי יוצרים מסלולים לאחרים. ישתמשו בנו כדי ליצור מסלול לפתרון בעיות אחרות. במקרה הנדון, קיימת נציגות רשמית של ועדי העובדים. לדעתי, אילו היה הועד הפועל של ההסתדרות אומר לנו לקבל סוג כזה של פועלים, היינו אומרים כי הנה, הויד הפועל, המוכר על ידינו, ממליץ שאנו נקבל משלחת, ואז היינו מקבלים אותה. אולם, כאן, אנו יוצרים תקדים לקבלת כל מיני נציגויות. יתכן ומחר יתעורר דבר שהוא לגמרי חדש בשבילנו, ואז אנו ניהפך להיות מכסיר בידי כל מיני מחלוקות ציבוריות.

נראה לי, בין אם כבר ניתנה או לא ניתנה תשובה, אז לעצם הענין, אנחנו נשאל את הועד הפועל של ההסתדרות, מה דעתו בנוגע לנציגות זו.

היו"ר ע. גוברין:

אני מקבל לא פעם משלחות, גם כשאנינם יודעים. לדוגמה: לפני חצי שנה קבלתי משלחת של מובטלים מרמלה. לא אמרתי להם, מדוע הם אינם בהסתדרות וכו'. זו הייתה קבוצה של מובטלים, יטבתי אתם חצי שעה. הזמנתי את מר כוכבי, ואת מזכיר מועצת הפועלים ברמלה.

ואילו במקרה הנדון, הועמדתי בפני עובדה. קבלתי טלגרמה אשר חתום עליה דוד נוימן, בו הוא מבקש שאקבל משלחת אמרתי, לו. ומדוע רק בענין זה אקבל משלחת? הרי מחר יהיה שוב כינוס של 300 מהנדסים, והם יראו שנקבל משלחת; ושוב אני אומר, כי אף אותה לא אקבל.

לפי התקנון של הכנסת, היושב-ראש קובע את סדר-היום של עבודת הוועדה. הטענה של חבר הכנסת ריפתין היא, מדוע לא הבאתי דבר זה בפני הוועדה, איננה טענה. הייתה לי כל הרשות לא להביא אני מתפלג, הרי יכולתי לעורר תרעומת קשה מצד החברים על כי לא נהגתי אחרת. זו לא הייתה המשלחת היחידה שסרבתי להביא בפני הוועדה.

ב"צ הרצל:

אני מצטער שהיושב-ראש מצא לנכון לענות מבלי להביא זאת לידיעת החברים. הנוהג הוא שונה. וכדאי לעמוד על השאלה הזו, ולא במקרה זה.

יש פה כמה דברים: לא להטיל מעמסה מיותרת על הוועדה. גם מצד שני, לא למנוע קטר מציבור מסויים הדורש זאת. לדעתי, לא צריך לענות בשלילה לטוים פניה של חלק של ציבור, ואפילו פניה מצד אישים; יש לשמוע אותם. השאלה היא, מי ובאילו מסיבות יש לשמוע אותם. והייתי אומר, פניה מצד אישים - זה טיך לוועדה לפניית הציבור, ובשביל זה קיים הרב נורוק. אולם, כשפונה ציבור מסויים, חשוב אז לא חשוב, אז פה הוועדה צריכה לקבוע אם אם כדאי שהוועדה תקדיש לזה דיון במליאת הוועדה או שמוסרים את הבעיה לוועדת משנה - ולי מספיק טוענת משנה זו תהיה בת שני חברים. הייתי מסתפק אפילו ביושב-ראש הוועדה, אך הוא עמוס בעבודה.

אני אומר, כל פניה צריך לבוא לוועדה העבודה אשר היא תחליט מי ישמע את הפונים. לטרב לשמוע אותם, חושבני שאין זה נכון.

אני מציע לחלק את הפניות לשלושה סוגים: (א) פניות אישיות; (ב) עבודה ועדת העבודה; (ג) ועדת משנה לכל מקרה מיוחד, שתהיה בה 2-3 חברים. אינני מציע לטרב לשמוע ציבור מסויים.

א. טוטסק: אני שמח שחבר הכנסת הראל לא דיבר מבחינה פורמלית. דוקא מפני שדיבר כך, אז מותר לנו לערער על החלטת היושב-ראש.

לגופו של הענין: אני אומר כי יש מפלגות במדינה אשר הן יושבות בחוכנו, בכנסת. בשביל גוף כזה קל לארגן כינוס, לאחר מכן מוציא אותם ומציע להם ללכת למטרדי הממשלה, לקריה, ולעשות את זה בצורה פראית כזו, או בצורה מודרנית איבורית - נואמים נואמים, ומחליטים לשלוח משלחת. כוונתי היא לא רק לגבי המקרה הזה.

היו"ר ע. גוברין: אתם מחווכחים על דבר שלא בא לעולם. היו מקרים שקבלתי משלחות, ולא דקדקתי מי שלה אותם. הם באו ושמעתי אותם. היו מקרים שהייתי מספר אודותם, ולפעמים לא ספרתי ולא הבאתי זאת לידיעתכם.

א. טוטסק: אנחנו מפלגות מוכרות, ולנו אחריות כלפי הציבור שלנו. ומה עושה סיעה בלתי-מוכרת? - היא עושה כינוס, ומסכמת להתקבל בתור משלחת.

אכן שאלת האבטלה היא שאלה חמורה. כל אחד רוצה להיראות בבחינת אדון של הבעיה. איך שזם פסול בזה. הוועדה כולה אינה מחויבת לטפל בענין זה. אבל יכולנו לעשות, כהצעת חבר הכנסת הראל, שניים-שלושה חברים יטפלו בענין. ולכן אני מציע את הצעת חבר הכנסת הראל למקרה זה - לקבוע 2-3 חברים שיטפלו בכל פניה נוספת.

י. ריפתין: השאלה כאן היא כללית. ואומר כיצד אני נוהג כיושב-ראש ועדת הפנים. גם אם ישנן בעיות רבות. אני מחלק את הפניות לכמה סוגים. אני קודם כל מוכרח לדעת שהפונה איננו מטורף. אני צריך לקבל אינפורמציה מינימלית, מי הוא הפונה. אני נוקט בעמדה, לא לטרב לאנשים. והיה, את הפונה הוא אדם שיש לו חלונה כלפי משרד הפנים, הריני מודיע לשר הפנים, ואני מזמין אותו לשיחה. (ב) במקרה שאינני רוצה שכל חברי הוועדה ישתתפו בדיון מסויים, כמו: שמירה ביטובים - וזה בגלל עומס העבודה שיש לוועדת הפנים - אז אני מקים ועדת משנה.

במקרה זה אני מתקשה, מדוע יושב-ראש ועדת העבודה ענה כראונו. כבודו של היושב-ראש יקר לי, אבל אני בהחלט מוכן לקבל את ההצעה, שחיה פניה נוספת מצד אותו ועד או אותה משלחת. וכשתקבל פניה נוספת כזו, אזי שיהיה מוסכם על צורת הקבלה.

ח. מגורי-כהן:
לפעמים, כשאנו לא מקבלים גוף שפונה לכנסת, עלול גוף כזה להשתמש לרעה ולהוציא דיבה על המוסד הזה. מטום כך לדעתי, אנו צריכים לקבל את האנשים. אני חושב כי אנו לא צריכים לטרב לאנשים. אינני רואה כל סיבה מדוע לא נקבלם; אין זה מוריד מסמכותה של הוועדה. הרי בזה אנו נקל ונקטין את התמרמרות הציבור.

היו"ר ע. גוברין:
אני רואה לוועדה הזו. ועדה זו תגמור את עבודתה, ואני שמח שידיד, חבר הכנסת שוסטק, מלמד זכות על ידידי חבר הכנסת ריפתיין. ואני רוצה לומר במה החבריה טועים.

היתה לי אפשרות להביא ענין זה בפני חברי הוועדה, והרי ברוב דעות ענין זה לא היה מחקבל. ולא רציתי לנקוט בעמדה זו. אני מקבל על עצמי לשכנע את חבר הכנסת הרצל, שהוא טועה בנקודה זאת. קבעתי מנהג בעבודת הוועדה - ועל כך לא שמעתי תלונות מצד חברים שונים בוועדה - קבעתי שאני מקבל משלחות של מובטלים - אם המשלחת לא מתפרעת, אני רואה ומקפיד לקבלן. אני עושה זאת על דעת עצמי, וטום חבר ועדה אינו שואל אותי מה עשיתי. היו מקרים רבים שקבלתי משלחות, והחברים לא שאלו אותי. אף פעם לא התענינתי כיצד משלחות אלה הגיעו אלי. היו אף מקרים שאני הבאתי זאת לידיעת החברים, ואני הצעתי לקבל את המשלחות, כמו: של העוורים, שוכני המעברות ועוד. גם אז ידעתי מי עומד מאחוריהם. אינני סבור שכדאי לשנות שיטה זו.

במקרה הנדון, עמדתי בפני עובדה מיוחדת במינה. חושבני, כי בזה עניתי לחברי הכנסת הרצל ומגורי-כהן. בקטר לקטר עם הציבור: הנה היום קבלנו את המשלחת הזאת. חשבתי כי זוהי בעיה שיש לדון עליה, ומכאן יש להבדיל בין הדברים.

אני מבחינה יחסי לחברים, אקריא לכם מה כתבי ליהודי זה החתום על הטלגרמה, דוד נוימן. (קורא את המכתב).

אני לא פוסל את השיטה לקבל משלחות. בענין זה עוסקות מפלגות אופוזיציוניות.

ענין האבטלה הוא ענין ידוע בציבור. ועדת העבודה עסקה בזה חדשים רבים. הכנסת דנה בזה, ואף היום דנה בזה. אני סבור, שכולכם, לאחר שחעינו בזה, הייתם שופטים אחתי לכף חובה אילו במקרה הזה הייתי מקבל משלחת. הייתם אומרים: היושב-ראש שלנו גילה מטוט פנים. בענין זה נהגתי בהחלט כיו"ר ועדת העבודה. אני נהגתי בסדר. אני שקלתי את הענין ונהגתי בדיוק נמרץ כפי שהייתי צריך לנהוג. ולחבר הכנסת ריפתיין ראוני לומר, כי יושב-ראש הוועדה נהג לפי כל הכללים הציבוריים. אני מציע לסיים בזה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.30.